

**UCHWAŁA NR XXVI.213.2021
RADY GMINY WĄSEWO**

z dnia 29 grudnia 2021 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2022-2024 w Gminie Wąsewo

Na podstawie art.18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2021 r. poz.1372, ze zm.) oraz art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 821, ze zm.) uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2022 - 2024 w Gminie Wąsewo w brzmieniu określonym w załączniku do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Wąsewo.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2022 r.

Przewodniczący Rady Gminy
Wąsewo

Grzegorz Jaworski

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY

na lata 2022-2024 w Gminie Wąsewo

Wstęp

Gminny program wspierania rodziny na lata 2022-2024 w Gminie Wąsewo opracowano w oparciu o art.176 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. z 2020 r., poz. 821, ze zm.) w myśl, którego gmina zobowiązana jest do tworzenia gminnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną.

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2022-2024 stanowi samodzielny program, służący wspieraniu rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Rodzina stanowi integralną część społeczeństwa, stanowi jego najmniejszą, a zarazem podstawową komórkę. Jest najważniejszą grupą społeczną. Rodzina jest pierwszym i podstawowym środowiskiem wychowawczym dziecka. To ono tutaj nabywa wiedzę o otaczającym je świecie, panujących między ludźmi stosunkach. Uczy się wyrażać swoje uczucia (lęk, obawa, zadowolenie, gniew) oraz wartościowania co jest dobre, a co złe. Wychowują się w niej kolejne pokolenia, które w późniejszym okresie swojego życia kreują społeczeństwo. Rodzina kształtuje osobowość młodego pokolenia, postawę społeczną i wyznacza koleje jego losu. Dlatego tak ważne jest zachowanie prawidłowych ról społecznych. Tylko „zdrowa” rodzina jest warunkiem wykreowania młodego pokolenia, które będzie miało poczucie własnej wartości, aspiracji, empatii jak również będzie bazą do budowania kolejnej prawidłowo funkcjonującej najmniejszej komórki społecznej.

Rozpad rodziny, niewydolność wychowawcza, zanikanie poczucia bezpieczeństwa, narastanie konfliktów powodują wzrost zjawisk negatywnych, które wymagają ingerencji z zewnątrz angażując siły i środki społeczne. Długoletnie przebywanie rodziny w sytuacji kryzysowej może spowodować całkowite zerwanie więzi rodzinnych i umieszczenie dzieci w pieczy zastępczej. Mając na względzie fakt, że rodzina biologiczna jest najbardziej sprzyjającą w prawidłowym rozwoju dziecka należy zadbać o to, aby ono jak najdłużej w niej pozostało. Dlatego należy wspierać rodzinę, aby prawidłowo wykonywała swoje funkcje. Należy podjąć pracę z rodziną w jej najbliższym otoczeniu i w różnorodnych formach środowiskowych bez potrzeby odrywania dziecka od rodziny. Wszelkie działania powinny być prowadzone za zgodą rodziny i jej aktywnym zaangażowaniem, uwzględniając zasadę pomocniczości. Chodzi tutaj o obustronny wysiłek zarówno członków rodziny jak i pracowników instytucji pomocy społecznej (pracownik socjalny, asystent rodziny) zmierzający do przywrócenia naturalnych więzów i normalizacji życia rodzinnego. W swoich działaniach pracownicy socjalni, asystenci rodziny mają za zadanie wspieranie i wspomaganie, a nie zastępowanie rodziców w wypełnianiu ich funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

Jednym z nowatorskich rozwiązań w systemie pomocy społecznej jest możliwość zatrudnienia asystenta rodziny do pracy na rzecz rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej. Rola asystenta rodziny polega na całościowym wspieraniu rodziny wychowującej dzieci zagrożone wykluczeniem społecznym, poprzez zmianę stosunku osób w rodzinie do własnej sprawności, podniesienie ich samooceny, wzbudzenie wiary we własne siły, a także pomoc w wykonywaniu najprostszych czynności, składający się na proces prowadzenia gospodarstwa domowego. Działania asystenta rodziny mają wspomagać rozwój kompetencji wszystkich członków rodziny tj. rodziców, dzieci, czemu służy indywidualne podejście do rodziny

i jej problemów. W tym miejscu należy jednoznacznie powiedzieć, że asystent rodziny nie przejmuje działań za rodzinę, jedynie wspiera ją w wykonywaniu określonych obowiązków jak również w podjętych działaniach, pokazuje jakie efekty przyniesie ich praca oraz ukierunkowuje te działania w taki sposób, aby przyniosły one zamierzone efekty.

Pozostawienie rodzin bez fachowego wsparcia i różnorodnej pomocy specjalistycznej spowoduje wzrost zjawiska dalszej degradacji rodzin i skutkować będzie różnorodnymi konsekwencjami, którymi najbardziej zagrożone będą dzieci. Priorytetem wspierania rodziny jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dzieci, młodzieży oraz kształtowania wartości i norm związanych z ich wychowaniem. Podstawowym założeniem Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2022 - 2024 jest utworzenie spójnego, scentralizowanego systemu wsparcia dzieci oraz wsparcia rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Wszelkie działania służb i instytucji pracujących na rzecz dobra dziecka i rodziny powinny być zintegrowane i uwzględniać prawo do zachowania tożsamości dziecka i jego prawa do utrzymania kontaktów z rodzicami. Realizowane w ramach Programu zadania koncentrować będą się nie tylko na dziecku, ale również na całej rodzinie, jako podstawowej komórce społecznej, przede wszystkim w sytuacjach, gdy dziecko zostanie umieszczone poza rodziną biologiczną, w celu odzyskania przez nią funkcji opiekuńczej. Program będzie miał zatem charakter zróżnicowany, zarówno profilaktyczny jak i interwencyjny, w zależności od celów i poszczególnych zadań prowadzących do ich realizacji.

Uzasadnienie wprowadzenia Programu

Zgodnie z art. 176 pkt. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy m.in. opracowanie i realizacja trzyletniego gminnego programu wspierania rodziny. W świetle założeń ustawy pomoc dziecku i jego rodzinie powinna mieć charakter interdyscyplinarny i być udzielana przez właściwych specjalistów w ramach zintegrowanego lokalnego systemu. Ważne jest, by działania i decyzje względem rodziny były podejmowane przy współpracy wyspecjalizowanych instytucji (pomoc społeczna, szkoła, sąd, policja). Konsekwencją powyższego zapisu jest wprowadzenie trzyletniego programu wspierania rodziny w Gminie Wąsewo na lata 2022-2024. Priorytetem będzie stworzenie działań profilaktycznych i osłonowych tak, aby zapobiegać marginalizacji i społecznemu wykluczeniu rodzin. Świadczenie wsparcia dla rodzin zagrożonych społecznym obniżeniem standardu życia ma dać poczucie bezpieczeństwa i gwarancje wsparcia instytucjonalnego. Każdy potrzebujący powinien mieć zapewnione wsparcie i posiadać pewność, że może je otrzymać w instytucjach do tego celu powołanych. Działania na rzecz rodziny to czynności skierowane do poszczególnych jej członków oraz kampanie prowadzone na rzecz całej wspólnoty. Podstawowym założeniem Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest utworzenie spójnego systemu wsparcia rodzin i dzieci, przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, mających na celu przywrócenie im zdolności do wypełniania tych ról, poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci. Realizowane w ramach programu zadania koncentrować się będą nie tylko na dziecku, ale na całej rodzinie również w sytuacjach, gdy dziecko zostanie umieszczone poza rodziną biologiczną. Ma to na celu pomoc w odzyskaniu przez rodziców funkcji opiekuńczych tj. umożliwienie dziecku powrotu do środowiska rodzinnego. Przyjęte w ramach Programu zadania są spójne zarówno z ustawą z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej, ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz ustawą z dnia 26 października 1982 r.

o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Podstawa prawna Programu

- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. z 2020 r., poz. 821, ze zm.);
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1876)
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 1249);
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 1119);
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t. j. Dz. U. z 2020 r., poz. 1050, ze zm);
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Wąsewo na lata 2014-2024.

Diagnoza sytuacji rodzin korzystających z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wąsewie

W 2020 roku z różnych form świadczeń Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wąsewie skorzystało łącznie 147 środowisk, tj. 368 osób w rodzinach. Liczba ludności gminy Wąsewie w 2020 roku wynosiła 4255 osób. Osoby korzystające z pomocy GOPS stanowią 8,65% ludności gminy.

Tabela nr 1. Struktura rodzin z dziećmi objętych pomocą GOPS w Wąsewie w 2020r.

Rodziny	Liczba rodzin
z dziećmi	69
wielodzietne	29
niepełne	13

Źródło: dane własne GOPS

Tabela nr 2. Rodziny objęte pomocą GOPS w Wąsewie w latach 2019 - 2020 z podziałem na liczbę dzieci w rodzinie.

Rodziny		Rodziny z dziećmi						
Rok	Ogółem	Ogółem liczba osób	1 dziecko	2 dzieci	3 dzieci	4 dzieci	5 dzieci	6 dzieci i więcej
2019	166	427	22	27	25	7	2	1
2020	147	368	19	21	17	10	1	1

Źródło: dane własne GOPS

Najczęstszym powodem do korzystania przez rodziny ze świadczeń pomocy społecznej są niskie

dochody, bezrobocie a także bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego. Z uwagi na wiejski charakter gminy oraz ubogą infrastrukturę osoby w wieku produkcyjnym nie mają szans na zdobycie zatrudnienia na naszym terenie, większość pracowników dojeżdża do pracy poza teren gminy. Ogromnym problemem jest także dostęp do wszelkiego rodzaju poradni i placówek specjalistycznych oraz placówek kulturalnych. Sytuacja taka nie ułatwia rozwiązywania problemów naszych rodzin.

Edukacja szkolna w gminie Wąsewo realizowana jest w 4 szkołach podstawowych

Tabela nr 3. Uczniowie szkół podstawowych w gminie Wąsewo

Szkoła	Liczba dzieci w roku szkolnym 2020/2021
PSP w Wasewie	151
PSP w Rzańniku Włociańskim	71
PSP w Brudkach Starych	58
NSP w Trynosach - Osiedle	25
Łącznie	305

źródło: Urząd Gminy w Wąsewie

Część dzieci z rodzin będących pod opieką Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej objętych jest pomocą w formie dożywiania w ramach rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu”. W roku 2020 programem objęto 138 osób, w tym 109 dzieci w wieku do ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej. Koszt dożywiania w roku 2020 wyniósł kwotę 43 900 zł.

Gdy dochodzi do sytuacji, w której rodzice zostają trwale lub czasowo pozbawieni praw rodzicielskich lub władza ta została ograniczona, sąd postanawia o ustanowieniu nad dzieckiem opieki zastępczej i umieszczeniu poza rodziną biologiczną. Aktualnie z terenu gminy Wąsewo w rodzinach zastępczych przebywa 4 dzieci.

Rodzina dysfunkcyjna jest to rodzina, która nie spełnia swych zadań względem dzieci. W takiej rodzinie na pierwszym miejscu zaspakajane są potrzeby rodziców a nie dzieci. Zaburzona jest również więź emocjonalna między członkami rodziny – są osoby ważniejsze, którym pozostali członkowie rodziny muszą się podporządkować. Atmosfera w rodzinie jest pełna napięcia, zasady są narzucane. Nie można wyrażać swoich uczuć, myśli, pragnień. Każda rodzina dysfunkcyjna naraża dziecko na szereg negatywnych emocji. Niejednokrotnie dzieci w takich rodzinach odbierane są jako balast dla rodziców ograniczający ich swobodę. Wobec dzieci stosowane są surowe kary, nieadekwatne do stopnia przewinienia.

O rodzinie dysfunkcyjnej mówimy w sytuacji w której:

1. jedno bądź oboje rodziców uzależniło się od alkoholu,
2. występuje problemem wykorzystywania seksualnego czyli taka w której jedno bądź oboje rodziców wykorzystuje seksualnie kogoś w rodzinie,
3. jedno bądź oboje rodziców stosuje przemoc emocjonalną (szantaż, zastraszanie itp.) wobec członków rodziny,
4. jedno bądź oboje rodziców bije, maltretuje fizycznie kogokolwiek z członków rodziny (przemoc fizyczna),

5. występuje przewlekła choroba, a osoba chora wini za swój stan zdrowia pozostałych członków rodziny i stawia siebie w centrum uwagi.

Podjmując rozważania na temat roli rodziny w systemie profilaktyki, trzeba zdawać sobie sprawę z aktualnych zagrożeń, jak rozwój cywilizacji. Postawy wielu ludzi nacechowane są lękiem przed przyszłością, rozczarowaniem. Wiele małżeństw się rozpada. Rodzice są zapracowani, nie zwracają uwagi na potrzeby dziecka (głównie emocjonalne). Coraz bardziej widoczne są różnice pomiędzy bogatymi a biednymi. Najbardziej przez ten stan rzeczy cierpią dzieci, które pozostawione „same sobie” podejmują działania dewiacyjne, które prowadzą do niedostosowania społecznego. Pracownicy socjalni i asystent rodziny Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wąsewie w ramach wykonywania swoich obowiązków podejmują działania na rzecz rodzin dysfunkcyjnych, borykających się z różnorodnymi problemami. Niejednokrotnie są to rodziny, które oprócz ubóstwa dotknięte są wieloma dysfunkcjami. Praca z takimi rodzinami wymaga od kadry pomocy społecznej wysokiego profesjonalizmu i zaangażowania w podejmowanych działaniach.

Tabela nr 4. Najczęstsze przyczyny nasilenia trudnych sytuacji życiowych, które stanowią przyczynę ubiegania się o wsparcie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wąsewie

Powody przyznania pomocy	Rok 2020		I półrocze 2021	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	70	202	44	112
Potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietność	6	32	6	26
Bezrobocie	24	78	16	50
Bezdomność	0	0	0	0
Niepełnosprawność	51	102	44	87
Zdarzenie losowe lub sytuacja kryzysowa	14	21	2	7
Alkoholizm	2	3	2	4
Narkomania	0	0	0	0
Długotrwała lub ciężka choroba	35	63	22	33
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	24	96	12	52
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	0	0	0	0
Sieroctwo	0	0	0	0

Źródło: dane własne GOPS

Budżety domowe rodzin dość poważnie zasilają świadczenia wychowawcze 500+ wypłacane na

każde dziecko. W roku 2020 z pomocy 500+ skorzystało 353 rodzin. Wysokość wypłaconego wsparcia to kwota 3 602 183,27 zł

Dla dzieci z rodzin ubogich realizowany jest program wsparcia stypendialnego – w roku 2020 wsparciem objęto 67 uczniów z 41 rodzin na kwotę 25 787, 06 zł.

Tabela nr 5. Wydatki na świadczenia rodzinne finansowane z dotacji celowej z budżetu państwa oraz liczba świadczeń

L.p	Rodzaj świadczenia	2020		I półrocze 2021	
1	Zasiłki rodzinne	4132	484 700	1768	207 991
2	Dodatki do zasiłków rodzinnych, z tego z tytułu:	1966	218 654	843	91 772
3	Zasiłki pielęgnacyjne	1880	405 779	921	198 140
4	Świadczenia pielęgnacyjne	241	441 030	114	223 005
5	Specjalny zasiłek opiekuńczy	186	114 880	77	47 740
6	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	27	27 000	10	10 000
7	Razem		1 692 043		778 648

Zródło: dane własne GOPS

Istotne finansowe wsparcie dla matek nigdzie nie ubezpieczonych stanowi świadczenie rodzicielskie przyznawane niezależnie od dochodu do czasu ukończenia przez dziecko 1r. życia w kwocie 1000 zł miesięcznie W 2020 roku wypłacono 114 świadczeń rodzicielskich na kwotę 100 099 zł. Natomiast w I połowie 2021 roku wypłacono 45 świadczenia na kwotę 40 173 zł oraz zastosowanie mechanizmu „złotówka za złotówkę” dla rodzin, których dochód przekroczył ustawowe kryterium dochodowe uprawniające do świadczeń rodzinnych. W 2020 roku wypłacono 797 świadczeń na kwotę 29979,84 zł., natomiast w I półroczu 2021 roku wypłacono 422 świadczenia na kwotę 18 316,81 zł. Na podobnym poziomie na przestrzeni ostatnich kilku lat wypłacane są świadczenia z Funduszu Alimentacyjnego na podst. przepisów „Ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów”. W 2020 roku do świadczeń uprawnionych było 14 rodzin - wypłacono 242 świadczenia na kwotę 97 000 zł. Natomiast w I połowie 2021 roku wypłacono 112 świadczeń dla 13 rodzin w łącznej kwocie 44 900 zł.

Kolejny program kierowany do rodzin, to Karta Dużej Rodziny - polegający na przyznaniu korzystniejszego od ogólnie obowiązującego dostępu do towarów, usług lub innych form działalności. Ulgi i zniżki oferują instytucje państwowe podległe ministerstwu oraz podmioty prywatne na podst. pisemnej umowy z Ministerstwem Pracy. Program realizowany jest od 2014 r. W 2020 roku wpłynęło 16 wniosków , wydano 42 karty, natomiast w I półroczu 2021 roku wpłynęło 4 wnioski i wydano 17 kart.

Adresaci Programu

Odbiorcami działań ujętych w Programie są rodziny i dzieci zamieszkałe na terenie Gminy Wąsewo przeżywające trudności w sferze opiekuńczo-wychowawczej oraz rodziny, w których dzieci umieszczone zostały w pieczy zastępczej. Wszystkie dzieci wymagają ochrony ich praw i wolności oraz pomocy dla zapewnienia harmonijnego rozwoju i przyszłej samodzielności życiowej. Szczególnej uwagi wymagają dzieci i młodzież z rodzin niewydolnych wychowawczo. Dysfunkcje rodziny, spowodowane w głównej mierze uzależnieniami, przyczyniają się do powstawania znacznych strat rozwojowych dzieci żyjących w tych rodzinach. Niewydolność rodziców zaburza zaspokajanie podstawowych potrzeb rozwojowych dziecka, prowadzi między innymi do niepowodzeń szkolnych oraz izolacji społecznej. Rodzina, jako naturalne środowisko rozwoju dziecka, przeżywając trudności w opiece i wychowywaniu dzieci, wymaga wsparcia dla dobra nie tylko dzieci, ale też wszystkich jej członków. Przywrócenie prawidłowego funkcjonowania rodzin jest też największym zyskiem dla społeczności lokalnej.

Analiza SWOT Gminnego Programu Wspierania Rodziny

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none">- Opracowana Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych- Powołany Zespół Interdyscyplinarnej ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie- Działalność profilaktyczna i edukacyjna Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych- Baza instytucji wspierających rodzinę (GOPS, PCPR, Policja, Sąd, organizacje pozarządowe, służba zdrowia, oświata, kościół katolicki, świetlice szkolne)- Dobre rozeznanie środowiska lokalnego przez pracowników służb pomocy społecznej, policji, pracowników oświaty- Doświadczenie, wiedza i kwalifikacje pracowników działających na rzecz rodziny- Wsparcie stypendialne dla dzieci i młodzieży- Dobrze rozwinięta baza obiektów sportowych- Zaangażowanie w rozwiązywanie problemów społecznych organizacji pozarządowych działających na terenie gminy	<ul style="list-style-type: none">- Bierna postawa wobec problemów występujących w rodzinie, niechęć do nawiązywania współpracy z placówkami niosącymi pomoc w tym zakresie- Utrudniony dostęp do poradnictwa specjalistycznego (psycholog, psychiatra, mediator rodziny) – dojazd do miasta powiatowego przy jednoczesnym niechętnym korzystaniu z usług w miejscowości gminnej- Brak pozytywnych wzorców osobowych w rodzinach dysfunkcyjnych, odrzucanie autorytetu szkoły/ nauczyciela- Brak świadomości społecznej o potrzebach i możliwościach w zakresie opieki rodziny zastępczej- Brak w środowisku „ animatorów kultury”- osób propagujących zdrowy styl życia i efektywne wykorzystanie czasu wolnego przez młodzież- Ograniczone środki finansowe na realizację założonych programów- Wyuczona bezradność i roszczeniowość, uzależnienie od pomocy instytucjonalnej (głównie finansowej) i brak współpracy ze strony rodzin w zakresie rozwiązywania problemów

Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> - Powołanie asystenta rodziny celem wsparcia rodzin przeżywających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczej. - Rozwój wolontariatu - Edukacja rodziców - Wzmocnienie współpracy pomiędzy instytucjami wspierającymi rodzinę - Realizacja rządowych programów i możliwość pozyskiwania funduszy unijnych. - Rosnące wsparcie finansowe dla rodzin o charakterze socjalnym 	<ul style="list-style-type: none"> - Niestabilność prawa dotyczącego polityki społecznej, niespójność, częste zmiany i trudności w interpretacji przepisów - Zanik więzi i tradycji rodzinnych, „pęd życia” - Wzrost kosztów utrzymania rodzin - Zatrudnienie niezgodne z kwalifikacjami , daleko poza miejscem zamieszkania bądź wymagające pełnej dyspozycyjności - Wzrost patologicznych zachowań wśród dzieci i młodzieży, konsumpcjonizm, narastająca przemoc - Uzależnienie członków rodziny od alkoholu, środków odurzających, Internetu

Cel główny i cele szczegółowe Programu

Cel główny : Wspieranie rodzin mających problemy z wypełnieniem swoich funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz zapobieganie dysfunkcjonalności rodzin.

Cele szczegółowe

1. Zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących.
2. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dla rodzin z dziećmi.
3. Poprawa jakości opieki sprawowanej przez biologicznych rodziców.

Nazwa zadania	Czas realizacji	Podmiot realizujący	Wskaźnik realizacji	Źródło finansowania
Zapobieganie powstawania sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących.				
Monitoring sytuacji rodzin zagrożonych dysfunkcjami/rodzin dysfunkcyjnych oraz analiza zjawisk rodzących potrzebę ubiegania się o pomoc.	2022- 2024	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wąsewie	Przyczyny udzielania pomocy. Liczba przeprowadzonych wywiadów środowiskowych.	Środki własne, Środki zewnętrzne
Współpraca z kuratorami sądowymi, policją, szkołami, stowarzyszeniami w celu wypracowania wspólnych działań	2022- 2024	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wąsewie Urząd Gminy w Wąsewie	Liczba i rodzaj działań. Liczba osób objętych wsparciem	Środki własne, Środki zewnętrzne

profilaktycznych.				
Wspieranie i propagowanie idei wolontariatu oraz innych form aktywności społecznej sprzyjających rozwijaniu postaw charytatywnych w stosunku do osób wymagających pomocy i wsparcia	2022- 2024	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wąsewie Urząd Gminy w Wąsewie Placówki oświatowe	Liczba i rodzaj działań	Środki własne, Środki zewnętrzne
Praca socjalna polegająca na wzmacnianiu lub odzyskiwaniu przez rodzinę zdolności do pełnienia prawidłowych funkcji w społeczeństwie.	2022- 2024	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wąsewie	Liczba rodzin objętych wsparciem w postaci pracy socjalnej.	Środki własne, Środki zewnętrzne
Motywowanie członków rodziny do podejmowania działań na rzecz niwelowania własnych dysfunkcji np. podjęcie terapii leczenia uzależnień, terapii dla ofiar i sprawców przemocy domowej.	2022- 2024	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wąsewie Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Liczba osób, które podjęły terapię. Liczba założonych Niebieskich Kart. Liczba osób, które ukończyły terapię.	Środki własne, Środki zewnętrzne
Dążenie do reintegracji rodzin poprzez pomoc rodzinie, z której dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej w odbudowaniu odpowiedniego środowiska	2022- 2024	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wąsewie Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Gminna Komisja	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny, których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej.	Środki własne, Środki zewnętrzne

wychowawczego z poprawnymi relacjami i rolami, pozwalającymi na powrót dzieci do rodziny naturalnej.		Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Placówki oświatowe Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowi Mazowieckiej		
W zależności od zdiagnozowanych potrzeb – zapewnienie opieki rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez wsparcie asystenta rodziny.	2022- 2024	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wąsewie	Liczba asystentów pracujących na rzecz mieszkańców gminy. Liczba rodzin, którym przydzielono asystenta.	Środki własne, Środki zewnętrzne
Zapewnienie dostępności poradnictwa specjalistycznego oraz organizowanie i informowanie o miejscach pomocy	2022- 2024	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Wąsewie Urząd Gminy w Wąsewie Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowi Maz.	Liczba i formy przekazów informujących o miejscach pomocy	Środki własne, Środki zewnętrzne
Organizowanie czasu wolnego dla dzieci i młodzieży poprzez prowadzenie działalności edukacyjno-kulturalnej i sportowo-rekreacyjnej	2022- 2024	Szkoły Stowarzyszenie „Przyszłość w Gminie Wąsewo” Klub Sportowy Gminna Biblioteka Publiczna w Wąsewie	Ilość dzieci i młodzieży biorących udział w zorganizowanych zajęciach	Środki własne, Środki zewnętrzne
Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodzin z dziećmi.				
Zapewnienie pomocy finansowej i rzeczowej rodzinom z dziećmi.	2022- 2024	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wąsewie	Liczba i formy udzielonej pomocy. Liczba rodzin i dzieci w tych	Środki własne, Środki

		Urząd Gminy w Wąsewie	rodzinach objętych pomocą	zewnętrzne
Objęcie dożywianiem wszystkich potrzebujących dzieci.	2022- 2024	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wąsewie Urząd Gminy w Wąsewie	Liczba dzieci korzystających z posiłków.	Środki własne, Środki zewnętrzne
Monitorowanie sytuacji zdrowotnej i edukacyjnej dzieci z rodzin dysfunkcyjnych.	2022- 2024	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wąsewie Placówki opieki zdrowotnej Szkoły Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Ostrwi Maz.	Liczba rodzin i dzieci w tych rodzinach objętych monitorowaniem.	Środki własne, Środki zewnętrzne
Zabezpieczenie środków na pobyt dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo - wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.	2022- 2024	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wąsewie Urząd Gminy w Wąsewie	Liczba dzieci umieszczonych w poszczególnych ośrodkach. Wysokość środków przeznaczonych na pokrycie pobytu dzieci w placówkach.	Środki własne, Środki zewnętrzne
Poprawa jakości opieki sprawowanej przez biologicznych rodziców.				
Szczegółowe i wieloaspektowe rozpoznanie sytuacji rodziny przeżywającej trudności.	2022- 2024	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wąsewie	Liczba rodzin przeżywających trudności.	Środki własne, Środki zewnętrzne
Kierowanie osób uzależnionych na leczenie.	2022- 2024	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wąsewie Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Policja	Liczba osób, które podjęły terapię. Liczba osób, które ukończyły terapię.	Środki własne, Środki zewnętrzne

Włączenie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Rozwiązywania Przemocy w Rodzinie w rozwiązanie problemu przemocy w rodzinie.	2022- 2024	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wąsewie Zespół Interdyscyplinarny ds.Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Policja	Liczba założonych Niebieskich Kart.	Środki własne, Środki zewnętrzne
Udzielanie rodzinom pomocy finansowej i rzeczowej .	2022- 2024	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wąsewie Urząd Gminy w Wąsewie	Liczba rodzin objętych pomocą.	Środki własne, Środki zewnętrzne
Przydzielenie rodzinom asystenta rodziny.	2022- 2024	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wąsewie Sąd Rodzinny i Nietletnich	Liczba rodzin współpracujących z asystentem rodziny.	Środki własne, Środki zewnętrzne
Udział pracowników socjalnych i asystenta rodziny w szkoleniach dotyczących pracy z rodziną.	2022- 2024	Pracownicy socjalni Asystent rodziny	Liczba szkoleń i konferencji.	Środki własne, Środki zewnętrzne
Objęcie rodzin dysfunkcyjnych profesjonalną pomocą	2022- 2024	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wąsewie Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna Placówki opieki zdrowotnej GKRPA w Wąsewie	Liczba podejmowanych interwencji kryzysowych. Ilość godzin dokonanego nieodpłatnego poradnictwa specjalistycznego. Ilość rodzin korzystających z profesjonalnej pomocy	Środki własne, Środki zewnętrzne

Efekty Programu

W wyniku przeprowadzonych działań przewidywane jest osiągnięcie następujących efektów:

- polepszenie sytuacji dziecka i rodziny,
- wzmocnienie poczucia bezpieczeństwa rodziny i dziecka,
- zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia, dla rodziny i dziecka,
- poprawa funkcjonowania rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi,

- przeciwdziałanie umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej,
- zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodzin celem zapobiegania powstawaniu sytuacji kryzysowych,
- poprawa i wzrost jakości w zakresie funkcjonowania rodziny,
- wzrost świadomości społeczeństwa na temat prawidłowego funkcjonowania rodziny i poprawnych relacji rodzinnych,
- umożliwienie dzieciom umieszczonym w pieczy zastępczej powrotu do rodziny naturalnej, poprzez przywrócenie jej prawidłowych funkcji,
- rozwój efektywnej współpracy pomiędzy instytucjami i organizacjami realizującymi program wspierania rodziny

Realizatorzy Programu

Program realizuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wąsewie przy udziale:

1. Urzędu Gminy w Wąsewie;
2. Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wąsewie;
3. Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie;
4. Placówek oświatowych z terenu Gminy Wąsewo;
5. Placówek Służby Zdrowia;
6. Organizacji pozarządowych;
7. Komendy Powiatowej Policji w Ostrowi Maz.,;
8. Kuratorów Sądowych;
9. Sądów – Wydziały: Karny, Rodzinny i Nieletnich;
10. Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Ostrowi Maz.;
11. Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowi Maz.;
12. Powiatowego Urzędu Pracy w Ostrowi Maz;
13. Parafii Rzymskokatolickiej pw. NNMP w Wąsewie

Źródła Finansowania Programu

Finansowanie 3 - letniego Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2022 -2024 odbywać się będzie w ramach środków budżetu Gminy Wąsewo, dotacji oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

Monitoring i ewaluacja Programu

Program będzie koordynowany przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wąsewie. W ramach jego realizacji będą gromadzone informacje, które pozwolą na ocenę postępów, wskażą dalsze potrzeby i zrekonstruują działania, które mają dać informację zwrotną, pozwalającą na określenie i wprowadzenie dodatkowych zmian w programie. Wskazana jest stała współpraca pomiędzy instytucjami, organizacjami i stowarzyszeniami w celu zapewnienia najlepszego efektu podjętych inicjatyw. Gminny Program Wspierania Rodziny jest dokumentem otwartym i długofalowym. Będzie podlegał ewaluacji i monitoringowi w zależności od występujących potrzeb rozpoznawanych i ustalanych przez podmioty zajmujące się problemami rodziny. Ewaluacja będzie miała charakter usprawniający i wskazujący kierunki ewentualnych zmian w zapisach programowych. Pozwoli na sprawdzenie efektywności i skuteczności przyjętych założeń oraz sposobu wydatkowania środków

przeznaczonych na ich realizację. Monitoring pozwoli na analizę i ocenę zebranych informacji i planowanie dalszych działań oraz doskonalenie dotychczas ustalonych. W terminie do dnia 31 marca każdego roku przedkładane będzie Radzie Gminy Wąsewo przez Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny.

Podsumowanie

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Wąsewo na lata 2022 - 2024 zakłada stworzenie optymalnych warunków dla poprawy jakości życia rodzin, w szczególności dzieci. Wsparcie rodziny będzie miało charakter profilaktyczny, ochronny, a rodzinie w pierwszej kolejności zostaną stworzone możliwości samodzielnego zmierzenia się ze swoimi problemami. Niezbędne jest systematyczne podnoszenie świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków dysfunkcji oraz promowanie rodzinnego stylu życia. Tylko wtedy można zwiększyć jej szanse na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku oraz wykorzystanie własnej aktywności i wewnętrznego potencjału w celu zdobywania nowych umiejętności. Aby osiągnąć zamierzone cele w realizację programu powinny włączyć się aktywne instytucje, placówki i organizacje, które swoimi działaniami, wspierają dzieci i rodziny. Spodziewanym efektem realizacji programu ma być polepszenie sytuacji dziecka i rodziny, zwiększenie poczucia bezpieczeństwa socjalnego, ograniczenie patologii społecznej, zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla rodziny i dziecka.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 176 pkt 1 Ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny.

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2022-2024 w Gminie Wąsewo opracowany został w oparciu o Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Wąsewo na lata 2014-2024 (Uchwała nr XXXIX/282/2014 Rady Gminy Wąsewo z dnia 14 listopada 2014 r.). Kierunki i modele działań zawarte w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wprowadzają rozwiązania w obszarze wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Rozwiązaniem wprowadzonym przez w/w ustawę jest kwalifikowanie i kierowanie rodzin do pracy z asystentem rodziny. Zatwierdzony program stanowi podstawę do aplikowania o otrzymanie dotacji celowej z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych gminy z zakresu realizacji zadań wspierania rodziny oraz systemu pieczy zastępczej oraz o środki finansowe na realizację projektów i programów systemowych i konkursowych współfinansowanych ze środków unijnych, a także programów konkursowych ogłaszanych przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej.